

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Technisch Instituut Sint-Jozef CVO te Geraardsbergen

Hoofdstructuur	CVO
Instellingsnummer	36574
Instelling	Technisch Instituut Sint-Jozef CVO
directeur	Jean-Pierre DE PAEPE
adres	Kleine Karmelietenstraat 3 - 9500 GERAARDSBERGEN
telefoon	054-43.30.84
fax	054-42.11.39
e-mail	directeur.volwassenenonderwijs@tisj- geraardsbergen
website/URL	cvo.tisj-geraardsbergen.be
Bestuur van de instelling	969071 - VZW Dioc. Schoolcomité Denderstreek-Zuid te GERAARDSBERGEN
adres	Kollegestraat 11 - 9500 GERAARDSBERGEN
Consortium	127324 - Consortium volw X vzw te ZOTTEGEM
adres	Sint-Annastraat 4 - 9620 ZOTTEGEM
Dagen van het doorlichtingsbezoek	10/10/2011, 11/10/2011, 12/10/2011, 13/10/2011, 14/10/2011, 17/10/2011
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	17/10/2011
Datum bespreking verslag met de instelling	14/11/2011
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Hilde Vandeurzen
Teamleden	Gabriël Poppe Carine Steverlynck Els Van Raemdonck
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Opleidingen in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET HET CENTRUM AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 SVWO - Auto - Fietsenmaker (Modulair)	8
3.2 SVWO - Auto - Technicus personen- en lichte bedrijfswagens (Modulair)	9
3.3 SVWO - Koeling en warmte - Installateur centrale verwarming (Modulair)	10
3.4 SVWO - Nederlands tweede taal - Nederlands tweede taal richtgraad 1, 2, 3 en 4 (Modulair)	11
3.5 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Frans richtgraad 1 en 2 (Modulair)	14
3.6 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Russisch richtgraad 1 (Modulair)	16
4. BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?	18
4.1 Curriculum	18
4.2 Evaluatie	20
5. ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM	21
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM	24
6.1 Wat doet het centrum goed?	24
6.2 Wat kan het centrum verbeteren?	24
6.3 Wat moet het centrum verbeteren?	25
7. ADVIES	26
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	27

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Het Technisch Instituut Sint-Jozef CVO is een kleinschalig centrum dat opleidingen op het niveau secundair volwassenenonderwijs aanbiedt uit tien verschillende studiegebieden. De drie belangrijkste pijlers van het aanbod zijn de opleidingen NT2/Talen (49 %), de nijverheidstechnische opleidingen (25 %) en de opleidingen ICT (16,5 %). Tijdens de doorlichting heeft de inspectie tien opleidingen onderzocht die behoren tot de twee belangrijkste clusters, namelijk de nijverheidstechnische opleidingen Fietsenmaker, Technicus Personen- en lichte bedrijfswagens, Installateur centrale verwarming en de taalopleidingen NT2 richtgraad 1-4, Frans richtgraad 1-2 en Russisch richtgraad 1.

In acht van de tien onderzochte opleidingen is de kwaliteit van de opleidingen niet gegarandeerd. Er is een onderscheid tussen de opleidingen Talen/NT2, waar de leerplanrealisatie in geen enkele opleiding voldoet en de nijverheidstechnische opleidingen waarbij dat voor twee van de drie opleidingen wel het geval is.

Voor de beroepsopleidingen Technicus personen- en lichte bedrijfswagens en Installateur centrale verwarming bereikt het centrum een voldoende tot goed studiepeil en worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate gerealiseerd. De realisatie van de leerplandoelstellingen in hoofde van elke cursist wordt echter nog niet systematisch bewaakt.

Tijdens de vorige twee schooljaren realiseerde het centrum de leerplandoelstellingen niet in voldoende mate in de opleiding Fietsenmaker (module Fietsmontage en -onderhoud 2). Het aanbod en de planning werden sinds dit schooljaar grondig bijgestuurd waardoor er nu meer leerplangericht gewerkt wordt. Deze kwaliteitsvollere aanpak biedt perspectieven voor de toekomst. De verschillende beroepsopleidingen beschikken over de nodige leermiddelen en een degelijke uitrusting, maar de infrastructuur van sommige werkplaatsen en delen van de campus is toe aan een grondige renovatie en/of verfraaiing.

Ondanks de inzet en betrokkenheid van de leerkrachten NT2 en Talen voldoet de kwaliteit van deze opleidingen niet. In de NT2-opleidingen worden de leerplandoelstellingen niet gerealiseerd, is de uitval te groot en wordt de maatschappelijke opdracht niet volledig waar gemaakt.

In de opleidingen Frans richtgraad 1-2 zijn het onderwijsleerproces en de evaluatiepraktijk onvoldoende doelgericht. De opbouw in moeilijkheidsgraad binnen en tussen de modules is niet altijd logisch en de evaluatiepraktijk is niet valide. Ook voor Russisch 1 vormt de doelgerichtheid van de evaluatiepraktijk een pijnpunt. Daarnaast brengt de samenstelling van de modules Waystage 1 A/B en Waystage 2 A/B de leerplanrealisatie in het gedrang.

Er zijn twee aspecten die een belangrijke invloed hebben op de centrumwerking. Ten eerste verloopt de samenwerking tussen het centrum en het voltijds onderwijs, waarin het centrum ingebed is, nog steeds niet vlot. Dit is niet bevorderlijk voor een efficiënt gebruik van de beschikbare infrastructuur. De campus geeft een desolate indruk, verscheidene lokalen en werkplaatsen zijn slecht onderhouden en onvoldoende aangepast aan de eisen van hedendaags onderwijs en comfort.

Het tweede aspect heeft betrekking op de kleinschaligheid van het centrum. De bezorgdheid over het voortbestaan van het centrum stuurt sterk de beleidsvoering. De centrumleiding concentreert zich voornamelijk op administratieve taken en kwantitatieve aspecten met het oog op het behoud van cursistenaantallen en het behalen van de rationalisatienorm.

Het centrum voert geen krachtadig en coherent beleid. De eigen beleidsruimte wordt onvoldoende benut om strategische beleidslijnen uit te zetten voor het centrum en om de kwaliteit van het onderwijs te sturen. Het centrum beschikt niet over een

centrumspecifieke visietekst, noch over een beleidsplan dat duidelijk aangeeft waar het centrum naar toe wil en hoe het zijn doelstellingen gaat concretiseren, uitvoeren en opvolgen. Er is geen onderwijskundige coördinatie en sturing. Het centrum benut de vakgroepwerking nog niet als middel om de kwaliteit van onderwijskundige aspecten te verhogen.

Het centrum beschikt intern over een aantal overlegstructuren en communicatiekanalen om het personeel te betrekken bij zijn besluitvorming. Deze structuren worden echter onvoldoende benut om een krachtig centrumbeleid te voeren op basis van een participatieve besluitvorming.

Positief is dat het centrum onder begeleiding van de pedagogische begeleidingsdiensten de eerste stappen heeft gezet in de uitbouw van een systematische kwaliteitswerking. De opgerichte werkgroep interne kwaliteitszorg (IKZ) focust vooral op de organisatie van cursistbevestigingen in functie van de doorstroom van cursisten en kwaliteitsverbetering. Er moet echter nog een hele weg worden afgelegd vooraleer er sprake is van een doelgericht en doeltreffend kwaliteitszorgsysteem. Het centrum expliciteert niet wat kwaliteit betekent, noch voor de diverse opleidingen, noch voor de centrumwerking en hoe het die kwaliteit wil realiseren en opvolgen.

Het centrum staat open voor vernieuwingen in zijn onderwijsaanbod, maar de beperkte schaalgrootte en het materiële beheer zetten een rem op de kwaliteitsvolle ondersteuning van een aantal initiatieven. Anderzijds roepen sommige programmaties vragen op. Dat geldt voornamelijk voor het aanbod NT2 dat niet optimaal inspeelt op de opleidingsnoden en -behoeften van het cursistenpubliek in de regio. Er is dus nood aan een onderbouwde visie over de uitbouw en oriëntering van het onderwijsaanbod en aan kwaliteitsbewaking. Momenteel onderzoekt en bewaakt het centrum onvoldoende of de invulling en de organisatie van het aanbod de leerplanrealisatie toelaten. Uit het erkenningsonderzoek NT2 en Talen blijkt dat dit een knelpunt vormt.

De vaststellingen over het leerkrachtgebonden karakter van de evaluatiepraktijk en de wisselende kwaliteit van de evaluaties hangen samen met het gebrek aan sturing van de evaluatiepraktijk. Er zijn voorbeelden van kwaliteitsvolle evaluaties, maar ze zijn de verdienste van individuele leerkrachten en krijgen geen navolging. Er zijn centrumbreed geen afspraken en procedures vastgelegd om de kwaliteit van de evaluaties te sturen, op te volgen en te ondersteunen. Een visie op kwaliteitsvol evalueren ontbreekt. Het centrum heeft weliswaar in het verleden initiatieven genomen om de evaluatiepraktijk te stroomlijnen, maar dat heeft enkel geresulteerd in een aantal formele afspraken. De centrumleiding is zich niet bewust van de inhoudelijke knelpunten van de evaluatiepraktijk NT2/Talen.

Het gebrek aan onderwijskundige sturing en aan een systematisch nascholingsbeleid wegen zwaarder door op de kwaliteit van de opleidingen Talen/NT2 dan op de beroepsopleidingen. Dat heeft wellicht te maken met de grotere affiniteit van de centrumleiding met de beroepsopleidingen. Uit het selectiebeleid voor de beroepsopleidingen blijkt aandacht voor de vakbekwaamheid en pedagogische kwaliteiten van de leerkrachten. Het centrum levert ook inspanningen om deze opleidingen te laten aansluiten op de arbeidsmarkt.

De tekorten in het erkenningsonderzoek voor de opleidingen NT2 en Talen houden verband met diverse beleidsaspecten. De vastgestelde tekorten in de leerplanrealisatie worden immers beïnvloed door de kwaliteit van de deskundigheidsbevordering, het materiële beheer, het onderwijsaanbod, de onderwijsorganisatie, de cursistenbegeleiding en de evaluatiepraktijk. Het centrum heeft nood aan een sterke planmatige aanpak en aan een intensievere externe ondersteuning en begeleiding om deze tekorten weg te werken.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie opleidingen en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Opleidingen in de focus

Opleiding per niveau	
SVWO	Auto
	Fietsenmaker
	Technicus personen- en lichte bedrijfswagens
SVWO	Koeling en warmte
	Installateur centrale verwarming
SVWO	Nederlands tweede taal
	Nederlands tweede taal richtgraad 1
	Nederlands tweede taal richtgraad 2
	Nederlands tweede taal richtgraad 3
	Nederlands tweede taal richtgraad 4
SVWO	Talen richtgraad 1 en 2
	Frans richtgraad 1
	Frans richtgraad 2
	Russisch richtgraad 1

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Logistiek
Welzijn
Veiligheid
Onderwijs
Curriculum
Onderwijsaanbod
Evaluatie
Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET HET CENTRUM AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde opleidingen het volgende op:

3.1 SVWO - Auto - Fietsenmaker (Modulair)

Voldoet niet

Motivering

- Het centrum realiseerde de vorige schooljaren (2009-2010 en 2010-2011) de leerplandoelstellingen voor de aangeboden modules Fietsmontage en -onderhoud 1 en Fietsmontage en -onderhoud 2 niet in voldoende mate. Er was nauwelijks of geen verschil tussen het aanbod en de evaluatie van beide modules. Uit de plannings- en evaluatiegegevens blijkt dat de meeste leerplandoelstellingen in de module Fietsmontage en -onderhoud 2 niet gerealiseerd werden. De leerinhouden m.b.t. lakherstelling, elektriciteit van de fiets, verbindingstechnieken, lassen en braseren werden niet behandeld. Dit schooljaar is er een meer leerplangerichte aanpak, maar het aanbod is nog sterk afhankelijk van de herstellingen of onderhoudswerkzaamheden van de meegebrachte fietsen. Sommige doelstellingen en leerinhouden van de modules Fietsmontage en -onderhoud 1 en 2 (o.a. bspaken en centreren van wielen) worden onderling gewisseld om logischer en systematischer te werken. Momenteel zitten er in deze modules respectievelijk 10 en 8 cursisten.
- Dit schooljaar werken de cursisten gemotiveerd, maar nog onvoldoende zelfstandig aan de geplande en/of occasionele werkopdrachten. Het lesrendement kan geoptimaliseerd worden door meer georganiseerde en gestuurde opdrachten waarbij de cursisten maximum per twee samenwerken. Er is voldoende evenwicht en voldoende afwisseling tussen theorie en praktijk die zoveel mogelijk geïntegreerd aangeboden worden. De cursisten voeren herstelopdrachten uit en leren alle fietsonderdelen monteren, demonteren en afstellen. Het aanbod per cursist wordt bewaakt via een individuele evaluatiefiche, maar een totaaloverzicht ontbreekt nog. Er is sinds dit schooljaar een aanzet tot het uitwerken van leerplangerichte opdrachtenfiches en een daaraan gekoppeld evaluatiesysteem. Dat ontbrak vorige schooljaren volledig. Het beschikbare cursusmateriaal biedt een goede ondersteuning bij de theoretische uiteenzettingen van de verschillende principes van de fietsonderdelen. Het leerklimaat is aangenaam, gemoedelijk en uitnodigend. De cursisttevredenheid is groot.
- De leerstofplanning van de aangeboden modules is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen, maar occasionele onderhouds- of herstellingsopdrachten aan meegebrachte fietsen van de cursisten doorkruisen soms een systematische aanpak. Uit gesprekken en werkplaatsobservaties blijkt een zeer goede vakkennis. Er zijn echter nog groeimogelijkheden voor een duidelijkere structuur en een doordachte pedagogisch didactische aanpak waardoor het aanbod minder afhankelijk is van herstellingen aan door de cursisten meegebrachte fietsen.
- De werkplaats is voldoende uitgerust en voldoet aan de eisen van het leerplan. Men beschikt over voldoende werkposten om aan de fietsen te werken, gepast gereedschap en sleutelmateriaal.
- Vorig schooljaar was de evaluatie in onvoldoende mate gebaseerd op de leerplandoelstellingen. De beoordeling van beide modules gebeurde op basis van eenzelfde praktische opdracht (monteren en demonteren van een trapas) en hetzelfde theoretisch examen in de eerste en in de tweede module (met een tussentijd van drie dagen). Dit schooljaar hanteert men een permanent evaluatiesysteem dat gebaseerd is op de beoordelingsfiches van de uitgevoerde werkopdrachten. De evaluatie van de basiscompetenties en de realisatie van de belangrijkste leerplandoelstellingen krijgen nu voldoende aandacht.

3.2 SVWO - Auto - Technicus personen- en lichte bedrijfswagens (Modulair)

Voldoet

Motivering

- Het centrum realiseert de specifieke leerplandoelstellingen voor de aangeboden modules Basis elektriciteit, Klein onderhoud en bandenmontage 1, Demontage Montage, Klein onderhoud en bandenmontage 2 (met zeven cursisten), Motoren 2 en Voertuigen 2 (met vier cursisten) in voldoende mate. Voor de module Basis Elektriciteit worden de werkopdrachten terecht afgestemd op de vervolgopleiding. Voor de modules Basis Metaal en Lassen worden de cursisten meestal vrijgesteld op basis van verworven voorkennis. Voor de module Motoren 1 werden de leerplandoelstellingen vorig schooljaar niet in voldoende mate gerealiseerd door een onvolledige planning en een onvoldoende op het leerplan afgestemd aanbod. Voor de meeste modules is het moeilijk aantoonbaar dat alle cursisten alle leerplandoelstellingen/werkopdrachten bereikt hebben, maar uit gesprekken en documenten blijkt wel een degelijk studiepeil. Het bewaken van het evenwicht tussen occasionele onderhoudsopdrachten of herstellingen aan wagens van cursisten en het systematisch aanbod van de leerplan-gerichte werkopdrachten van de betrokken module is een belangrijk aandachtspunt.
- De leerstofplanning van de aangeboden modules is voor de meeste modules voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen, maar soms is de planning erg vaag en onvoldoende afgestemd op de aan te bieden leerinhouden. Uit gesprekken, plannings- en evaluatiedocumenten blijkt dat het aanbod niet steeds in overeenstemming was met de oorspronkelijke planning. Naast een degelijke vakkennis is er een duidelijke structuur en een doordachte pedagogisch didactische aanpak. In de laatste modules van de opleiding biedt men gecombineerd onderwijs aan met zelfstudiemogelijkheden binnen het centrum en thuis (via internet en een aangepast softwarepakket). Dit wordt begeleid en opgevolgd door de vakleerkracht.
- Het cursusmateriaal voor technologie en de oefeningenreeks voor praktijk zijn nog voor verbetering vatbaar. Voor sommige modules beschikt men over geactualiseerd en verzorgd cursusmateriaal, maar voor verscheidene modules is het cursusmateriaal nog weinig gestructureerd (ontbreken van inhoudsopgave en paginanummers) en kan het beter afgestemd worden op de leerplandoelen van de betrokken module. Een duidelijk totaaloverzicht van de verworven competenties en uitgevoerde of nog uit te voeren werkopdrachten per cursist ontbreekt nog voor de meeste modules. Het lesrendement is goed, de cursisten werken gemotiveerd aan de (soms nog beter uit te werken en te plannen) werkopdrachten. Er is een goed evenwicht en voldoende afwisseling tussen de theoretische kennis en de praktische component van de opleiding. Het leerklimaat is aangenaam, gemoedelijk, taak- en resultaatgericht.
- De werkplaats en de uitrusting voldoen aan de eisen van het leerplan. Men beschikt over een voldoende uitgeruste werkplaats en voldoende wagens, motoren, motoronderdelen en gereedschappen. Voor de theoretische lessen kan men gebruik maken van een nabij de werkplaats gelegen vaklokaal met opzoek- en projectiemogelijkheden. De werkplaats en het daarboven gelegen vaklokaal (1.10) gebruikt voor de basismodules, zijn toe aan een algemene renovatie en/of opfrisbeurt.
- De evaluatie bestaat uit een theoretische bevraging en een permanent evaluatiesysteem dat gebaseerd is op de beoordelingsfiches van de geplande opdrachtenreeks die voor de meeste modules representatief zijn voor de leerplandoelstellingen. Voor het theoretische gedeelte is de evaluatie voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Kennisvragen overwegen vaak bij de theoretische bevraging, maar er is leerkrachtafhankelijk ook aandacht voor principes, inzichtvragen en toepassingen.

3.3 SVWO - Koeling en warmte - Installateur centrale verwarming (Modulair)

Voldoet

Motivering

- Het centrum realiseert de leerplandoelstellingen voor de aangeboden modules stookoliebranders en -kachels 2 (met slechts één cursist), CV ketels, CV installaties 1, CV installaties 2 (met twee cursisten) en gasbranders (met vijf cursisten) in het kader van de opleiding 'Installateur centrale verwarming' in voldoende mate. De opleiding bestaat naast de basismodules uit het opsporen en herstellen van mechanische en elektrische defecten, het uitvoeren van onderhoudswerken en het regelen en afstellen van gas- en stookolie-installaties. De cursisten slagen erin om op het eind van de opleiding te voldoen aan de eisen voor het certificaat van kwalificatie en voortgezette opleiding in verbrandingscontrole en onderhoud van verwarmingsinstallaties met vloeibare brandstoffen.
- De leerstofplanning van de aangeboden modules is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Uit gesprekken en werkplaatsbezoeken blijkt naast een degelijke vakkennis ook een voldoende duidelijke structuur van de opleiding. Er is een goede interactie tussen de leerkrachten en de cursisten en de beschikbare leermiddelen worden gepast gebruikt. De theoretische kennis en de praktijk m.b.t. de regeling en werking van branders en foutdiagnose worden zo veel mogelijk geïntegreerd aangeboden. Voor sommige modules wordt gebruikgemaakt van cursusmateriaal opgesteld door het Fonds voor Vakopleidingen in de Bouwnijverheid, dat aangevuld wordt met cursistennotities. Voor de basismodules werd recent voorbeeldig en representatief cursusmateriaal uitgewerkt. Voor enkele modules ontbreken nog gestructureerde werkopdrachten. De meeste opdrachten worden mondeling gegeven. Op basis van de evaluatie- of planningsdocumenten kan niet steeds aangetoond worden dat alle cursisten ook alle opdrachten hebben uitgevoerd. Het leerklimaat is aangenaam, gemoedelijk en taakgericht.
- De werkplaatsen zijn voldoende uitgerust, maar een grondige opruim- en opfrisbeurt is dringend noodzakelijk om de opleiding meer uitstraling te bezorgen. Orde, netheid en structuur zijn nog belangrijke aandachtspunten waarvoor het centrum zelf initiatieven moet ondernemen. De infrastructuur wordt immers uitsluitend door het CVO gebruikt in tegenstelling tot die van de meeste andere opleidingen waarbij de infrastructuur gedeeld wordt met de secundaire school. De cursisten brengen zelf het basisgereedschap mee. Er zijn voldoende recente branders, meet- en regelapparatuur ter beschikking. Voor de module Luchtkanalen en ventilatie (die dit schooljaar niet aangeboden wordt) beschikt men binnen het centrum niet over de nodige infrastructuur en leermiddelen.
- De evaluatie bestaat uit de combinatie van een theoretische bevraging en de beoordeling van een aantal praktische werkopdrachten. Voor de eindbeoordeling van de opleiding is er eveneens een praktische proef en een mondelinge component. De evaluatie van de basiscompetenties en de realisatie van de belangrijkste leerplandoelstellingen krijgen voldoende aandacht. Men hanteert duidelijke evaluatiecriteria die mede bepaald worden door de eisen van het gehomologeerd certificaat (erkend door het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie van de Vlaamse overheid).

3.4 SVWO - Nederlands tweede taal - Nederlands tweede taal richtgraad 1, 2, 3 en 4 (Modulair)

Voldoet niet

Motivering

- Het centrum bereikt met de cursisten de leerplandoelstellingen niet. Er zijn ernstige en structurele tekorten in de organisatie die de realisatie van de leerplandoelstellingen in de weg staan.
- Vooreerst is er een probleem met de organisatie van het aanbod. Het centrum heeft voor NT2 een monopoliepositie in de regio en een aanbod van de eerste en tot met de vierde richtgraad. Voor dit laatste gaat het enkel om de conversatiemodules. Er zijn vier instapmomenten per jaar. Er is een intensief dagaanbod en een minder intensief avondaanbod. Er is een aanbod in Geraardsbergen en een heel beperkt verlengd avondtraject in Aalst. Met deze organisatie van zijn NT2-aanbod neemt het centrum zijn maatschappelijke opdracht onvoldoende op. Er is een vraag naar een niet intensief dagaanbod waarop niet wordt ingegaan. Laaggeschoolde cursisten komen in het standaardtraject terecht zonder afdoende maatregelen ter differentiatie.
- Problematischer nog is de doeltreffendheid van de aanbodsorganisatie in het licht van de realisatie van de basiscompetenties. De versnippering van het aanbod om concurrentiële redenen ligt naast het lokalentekort in de eigen school aan de basis van een te geringe uitbouw van het dagaanbod. Dit leidt tot overgrote heterogene groepen overdag met cursisten die qua profiel beter passen in een minder intensief aanbod. Deze drie factoren (heterogeniteit, overdreven klasgrootte en profielproblemen) vormen samen een ernstige belemmering voor de realisatie van de basiscompetenties. Samen met het Huis van het Nederlands moet dringend naar een oplossing worden gezocht. Hetzelfde geldt voor de opvang van laaggeschoolde cursisten. Met het centrum voor basiseducatie gevestigd op een boogscheut van het centrum, zijn er momenteel totaal geen contacten. Deze dienen in de school van het Huis te worden opgebouwd met het oog op het invullen van de wachtlijsten.
- Met het Huis van het Nederlands onderhoudt het centrum een constructieve relatie. Er is een systeem van reservering in voege. Er worden gezamenlijke oriënteringsproeven gebruikt.
- Verder is er een ernstig probleem met de gerichtheid op de basiscompetenties. Dit blijkt in eerste instantie uit de leerstofplannen. Er is een wisselende en leerkrachtgebonden kwaliteit vastgesteld. Er zijn leerstofplannen die een summier overzicht vormen van de leerstofonderdelen die aan bod komen, andere zijn uitgebreider, maar bevatten evenmin verwijzingen naar de leerplannen of opleidingsprofielen, noch op het vlak van de basiscompetenties, noch op het vlak van de tekstsoorten, ondersteunende elementen of strategieën. Een minderheid aan leerstofplannen kunnen dienst doen als verantwoordingsdocument.
- Met de leermiddelen zijn er minder problemen maar blijven vooral kansen onbenut. Er zijn afspraken gemaakt over de modules heen over het gebruik ervan. De gebruikte handboeken zijn volledig afgestemd op de leerplandoelstellingen. Daar waar nodig vullen de leerkrachten ze aan met extra materiaal voor de vier vaardigheden en vooral voor de ondersteunende kennis. Voor de intensieve cursus op het niveau van de eerste richtgraad heeft de leerkracht een heel graduele opbouw van de leerstof uitgewerkt die zeker navolging en verspreiding verdient. Dit komt echter nog niet of te weinig voor in het centrum. Er is binnen de vakgroep weinig sprake van expertise- en materiaaluitwisseling en -opbouw. Het elektronisch leerplatform dat daartoe faciliterend kan werken, wordt niet benut. Alle uitwisseling berust momenteel op informele contacten en goede wil bij de leerkrachten en gebeurt ad hoc.
- Het centrum kent overigens een kleine vakgroep NT2 met een achttal leerkrachten die onderling goede contacten onderhouden. Gestructureerd overleg gebeurt één tot twee keer per schooljaar onder leiding van de directie. Daarnaast zijn er nog informele overlegmomenten. Deze vormen van overleg hebben niet geleid tot een

gelijkgerichtheid, een onderbouwing van het kernproces of enige vorm van kwaliteitsbewaking. Eén van de redenen hiervoor is het ontbreken van elke vakinhoudelijke ondersteuning en sturing. In de vakgroepvergaderingen wordt er gefocust op doorstroming en behoud van cursisten en niet op de kwaliteit van het kernproces. De coördinatie die momenteel is opgezet, is, hoewel geëngageerd, niet vakinhoudelijk, maar administratief en organisatorisch van aard. Samenwerkingsverbanden met andere centra zijn onbestaande.

- Verder is er binnen de NT2-afdeling een gebrek aan onderbouwing en visieontwikkeling. Er zijn geen leerlijnen uitgetekend. De graduele opbouw wordt niet structureel bewaakt evenmin als de gerichtheid op het opleidingsprofiel. Recent is wel een eerste stap in de goede richting gezet. Er werd ondersteuning ingeroepen van de pedagogische begeleidingsdienst rond één specifiek item. De geëngageerde en betrokken vakgroep is duidelijk en terecht vragende partij voor een meer intensieve agogische-didactische begeleiding met een duidelijke resultaatsgerichtheid.
- Een andere uitdaging voor de vakgroep is het gericht functioneren als interne bewaker van de kwaliteit van het onderwijsleerproces. De centrummaatregelen voor zelfevaluatie zijn voor NT2 weinig doeltreffend. Er kan gezocht worden naar meer aangepaste instrumenten zoals panelgesprekken met deskundigen, afnemers en afgestudeerden of het inzetten van werkvormen zoals shadowing. Nochtans hebben de leerkrachten een vrij goed inzicht in de eigen sterktes en zwaktes. Dit blijkt uit de SWOT-analyse die een tweetal jaren geleden is uitgevoerd, maar die nog geen opvolging kende. Het is duidelijk dat de dynamiek van de vakgroep anders en beter moet worden aangewend in functie van de onderwijskwaliteit en de realisatie van de basiscompetenties.
- Een kwaliteitsbelemmerende factor voor het kernproces is het gevoerde personeelsbeleid. Er is een wisselende inzet van personeel zonder enige vorm van vakinhoudelijke of didactische begeleiding. De leerkrachten worden in hun functioneren niet structureel opgevolgd en het professionaliseringsbeleid is niet rendementsvol. Hoewel expertiseopbouw in het talenonderwijs al enige tijd een nascholingsprioriteit vormt, worden geen gerichte nascholingen op dat vlak gevolgd. Er worden evenmin maatregelen genomen tot disseminatie van de interne expertise. De aanvangsbegeleiding is niet geregeld en staat niet in functie van de onderwijskwaliteit.
- Het centrum kent geen structurele inhoudelijke leerbegeleiding. Er is een trajectbegeleider NT2 aangesteld, maar haar functie wordt uitsluitend administratief ingevuld. Zij staat ondermeer in voor de zendingen van de aanwezigheid van de 'verplichte' NT2-cursisten. Door een gebrekkige organisatie en taakverdeling slaagt zij er echter niet steeds in deze zending op tijd uit te voeren. Dit heeft verregaande consequenties. Het centrum moet dan ook onverwijld maatregelen nemen om dit gebrek weg te werken.
- Door de kleinschaligheid heeft het centrum maar beperkte mogelijkheden voor het opzetten van gedifferentieerde trajecten. Dat maakt dat er heterogene groepen zijn die een binnenklasdifferentiatie vergen. De leerkrachten zetten zich in om op de leernoden en -vragen van de cursisten in te spelen, soms met een bijzonder puik resultaat tot gevolg zoals in de intensieve dagcursus, maar soms ook minder rendementsvol. Ook hier ontbreekt elke vorm van inhoudelijke ondersteuning, sturing, expertise- en conceptuele opbouw. Het centrum staat dus voor de uitdaging om een doeltreffende individuele leerbegeleiding op te zetten zodat alle cursisten maximale kansen krijgen tot het behalen van de basiscompetenties. Individuele leerremediëring, logopedische ondersteuning en maatwerk vormen hierbij sleutelfactoren. Vanzelfsprekend moet dit gepaard gaan met de inzet van mankracht.
- Voor het opzetten van een efficiënte leerbegeleiding net als voor een stimulerend onderwijsleerklimaat ontbreken in het centrum de infrastructurele en materiële voorzieningen. Leerkrachten nemen dan ook vaak zelf het initiatief om voor eigen rekening materiaal aan te kopen. Het centrum beschikt over slecht onderhouden, onfunctionele en sombere lokalen die niet voldoen aan de kwaliteitseisen van een

hedendaags volwassenenonderwijs. Het gebruik van een DVD-speler en ICT is onmogelijk in een aantal lokalen. Er is een open leercentrum dat weinig uitnodigt en gebruikt wordt wegens een onfunctionele inrichting, een gebrek aan leermateriaal en computers die het laten afweten. Er is geen verantwoordelijke aangesteld. Twee factoren liggen aan de grond hiervan. Vooreerst is er een gebrek aan materieel beleid. De doelgerichtheid én de doelmatigheid ontbreken. Materiaal dat wordt aangekocht rendeert niet ten volle omdat het niet beheerd wordt en dus ook onvoldoende wordt gebruikt. Ten tweede speelt de hospitatie in de dagschool een rol. Daar is er nog ruimte voor verbetering. Dat blijkt uit klachten over de ingebruikname van gereserveerde lokalen en het onthaal van de cursisten overdag door de dagschool.

- Een ander mankement in de organisatie van het NT2-aanbod vormt de besteding van de onderwijstijd. Het centrum plant 92% van de voorziene onderwijstijd maar verdisconteert de pauzes onrealistisch minimaal. Bedreigender voor de onderwijskwaliteit is evenwel de efficiëntie waarmee de onderwijstijd wordt benut. Een intensief NT2-traject van vier lesmomenten tweemaal per week splitsen, het ontbreken van administratieve omkadering voor het aanbod in Aalst en het verlies aan onderwijstijd ten gevolge van lokaalwijzigingen zijn voorbeelden die vragen oproepen in zake efficiëntie.
- Bijzonder problematisch is dan ook de output in brede zin. De uitval is hoog, opmerkelijk hoger dan het Vlaams gemiddelde. Het centrum noteert een uitval in de orde van 44%, wat een vierde meer is dan elders in Vlaanderen. Het centrum neemt geen structurele maatregelen om de uitval te reduceren. De acties die er zijn, zijn leerkrachtgebonden en gebeuren ad hoc.
- Uit klasbezoeken en gesprekken met cursisten en leerkrachten blijkt dat er een manifest probleem is met de niveauhandhaving en de doorstroming in het centrum. In de gevorderde modules en in de conversatiemodules in het bijzonder zitten cursisten die het niveau niet halen of een sterk heterogeen taalprofiel hebben. Vaak zijn hun receptieve vaardigheden goed ontwikkeld maar hebben ze de productiviteit van een beginner. Desondanks blijven ze doorstromen naar de gevorderde jaren en worden certificaten uitgereikt op een niet-valide basis. De deliberatiecriteria die het centrum hanteert, zijn duidelijk ondoeltreffend. Ook de leerkrachten ervaren het deliberatiebeleid als te tolerant en zijn vragende partij voor een onderbouwing en verscherping ervan. Het is duidelijk dat dit gepaard moet gaan met een stevige uitbouw van leerondersteuning en –remediëring.
- Daarnaast mist de oriënteringspraktijk transparantie. Hoewel de oriëntering door het Huis gebeurt, is het interne traject dat de cursisten in het centrum doorlopen niet logisch opgebouwd. Cursisten doen een module over die ze al hebben afgewerkt, slaan een module over of volgen bepaalde opleidingsonderdelen tweemaal omdat BIS- en andere trajecten aan elkaar worden gekoppeld. Het centrum motiveert en verantwoordt deze afwijkingen in de leertrajecten onvoldoende. De bevindingen van de inspectie sporen hier volledig met de bevindingen van de verificatie.
- Het centrum duidde evaluatie aan als een prioritair werkpunt gedurende de afgelopen periode van vier jaar. Toch zijn er voor NT2 geen transparante en omvattende procedures vastgelegd. Er is evenmin een kwaliteitsbewaking van de evaluatiepraktijk opgezet. Elke conceptuele onderbouw ontbreekt. Dat laat zich gevoelen in de kwaliteit van de evaluatiepraktijk die extreem wisselend is. Sommige evaluaties, vooral in de beginmodules, zijn zonder meer een voorbeeld van goede praktijk. Per basiscompetentie is een valide toetstaak ontwikkeld die met een onderbouwde scorewijzer wordt gequoteerd. Bovendien is er een portfolio voor de cursisten met extra remediërende taken en wordt het leerproces inzichtelijk gemaakt via zelfevaluatie. Er is aandacht voor de tekstkenmerken en de tekstsoorten. Deze voorbeelden staan in schril contrast met het merendeel van de evaluaties (zeker vanaf 2.3) die niet valide en dringend aan herwerking toe zijn. Deze evaluaties zijn een louter contextloos toetsen van grammatica en woordenschat terwijl de basiscompetenties niet of slechts sporadisch aan bod komen. Vaardigheden en ondersteunende elementen worden door elkaar gehaald. Vaak worden geen scorewijzers gebruikt en als die al gebruikt worden,

focussen ze enkel op vormelijke aspecten. Er wordt metataal gebruikt die een drempel kan vormen voor cursisten die lager geschoold zijn. Sommige toetstaken sluiten geenszins bij de competenties aan of vormen er een niet valide toetsing van. In evaluaties van de gevorderde modules worden basiscompetenties van de voorgaande tot en met de eerste richtgraad getoetst. Hieruit blijkt dat sommige leerkrachten geen inzicht hebben in het ERK, in de graduele opbouw van het opleidingsprofiel en in valide toetsing maar ook dat de aanwezige expertise niet wordt benut.

- Het centrum staat voor zijn NT2-opleidingen voor de grote en dringende uitdaging om een basiskwaliteit te garanderen en onderwijsondersteunende maatregelen te nemen die deze basiskwaliteit mogelijk maken.

3.5 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Frans richtgraad 1 en 2 (Modulair)

Voldoet niet

Motivering

- Het centrum realiseert de leerplandoelstellingen in onvoldoende mate.
- Het centrum beschikt niet over instrumenten die de afstemming tussen de leerplandoelstellingen en het materiaal of de evaluatie in kaart brengen en bewaken. Het centrum expliciteert evenmin hoe het de opbouw in moeilijkheidsgraad tussen de verschillende modules en opleidingen bewaakt.
- Uit de leerstofplanningen kan niet worden afgeleid of alle leerplandoelstellingen aan bod komen. Ze vermelden enkel de leerinhouden uit het cursusmateriaal en de vaardigheden die ingeoeffend worden, maar verwijzen niet naar specifieke leerplandoelstellingen. De ingevulde leerstofplanningen laten niet toe om na te gaan of de vaardigheden correct worden geïnterpreteerd.
- Het materiaal laat toe om de leerplandoelstellingen te realiseren mits het oordeelkundig wordt aangewend. Deze informatie ontbreekt echter aangezien de leerkrachten geen instrument hanteren om de doelgerichtheid van het gebruikte cursusmateriaal te onderzoeken. Deze lacune impliceert ook dat het centrum weinig houvast heeft om doelgericht keuzes te maken in functie van de noden en behoeften van de doelgroep. De cursistengroepen zijn soms heterogeen samengesteld en de lesgroepen kunnen jaarlijks sterk variëren in cursistenkenmerken (origine, leeftijd...).
- In richtgraad 1 maakt het centrum gebruik van handboeken die doorgaans stimuleren tot communicatief en functioneel taalgebruik. Het extra materiaal dat wordt toegevoegd focust sterk op het inoefenen van ondersteunende kennis en minder op vaardigheidsgerichte opdrachten.
- In de bismodules van richtgraad 2 wordt gebruikgemaakt van een eigen cursus, die deels bestaat uit materiaal van BIS-online en deels uit eigen aanvullingen. Het onderscheid tussen beide onderdelen wordt niet op een transparante manier vermeld. Positief is dat het cursusmateriaal expliciteert welke leerdoelen cursisten moeten behalen, maar de relatie tussen deze doelstellingen en de leerplandoelstellingen werd nog niet onderzocht. Het materiaal bevat vrij veel leesmateriaal en leesopdrachten. Het is echter minder duidelijk in welke mate cursisten worden gestimuleerd om de transfer te maken van ondersteunende kennis naar functionele spreekvaardigheid en hoe ze gestimuleerd worden om doelgerichte conversatie-, herstel- en leerstrategieën te leren gebruiken.
- In sommige modules stuurt het gekozen cursusmateriaal nog sterk het onderwijsleerproces. Er wordt weinig gebruikgemaakt van functioneel internet- en audiovisueel materiaal. Dat is onder meer te wijten aan de beperkte didactische uitrusting van de klaslokalen: slechts een beperkt aantal lokalen biedt de mogelijkheid tot projectie van internetmateriaal of voorziet in een internetaansluiting. Het onderhoud van de beschikbare hard- en software verloopt niet optimaal waardoor een vlot gebruik ervan niet gegarandeerd is. Dat werpt een drempel op.

- Uit gesprekken met cursisten tijdens de doorlichting blijkt dat de klaslokalen ervaren worden als een weinig uitnodigende leeromgeving. Hetzelfde geldt voor het kleine openleercentrum waarbij cursisten met hun gezicht naar de muur gericht zitten.
- Het centrum organiseert alle modules Frans richtgraad 2 in gecombineerd onderwijs. Frans richtgraad 2 is de enige taalopleiding in het centrum met gecombineerd onderwijs, wat een zware druk legt op deze opleiding op het vlak van innovatie en ontwikkeling. Het centrum biedt hiervoor weinig ondersteuning. De werkgroep gecombineerd onderwijs, samengesteld uit leerkrachten van vier verschillende studiegebieden, fungeert niet als een platform dat de kwaliteitsvolle ontwikkeling van de combiprojecten Frans bevordert of voldoende technische ondersteuning garandeert. Dat zet een rem op de ontwikkeling van up-to-date interactief materiaal voor de modules afstandsonderwijs. De oefeningen die uitgewerkt zijn voor het afstandsonderwijs bestaan hoofdzakelijk uit oefeningen op ondersteunende kennis.
- De leerbegeleiding ligt helemaal in handen van de leerkrachten. De leerkrachten werken cursisten bij tijdens de pauze of geven hen opdrachten voor zelfstudie, meestal oefeningen op ondersteunende kennis. Het centrum maakt in zijn modules 100 % contactonderwijs nog geen gebruik van een elektronisch leerplatform om remediëring- of uitbreidingsopdrachten aan te bieden.
- De evaluatie is niet voor alle vaardigheden voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De opbouw in moeilijkheidsgraad is bovendien niet altijd transparant of verloopt niet conform de vooropgestelde moeilijkheidsgraad van de opeenvolgende modules. Dat geldt zowel voor evaluatieopdrachten binnen dezelfde modules als voor evaluatieopdrachten in opeenvolgende modules of richtgraden. In het algemeen hanteert het centrum hogere eisen voor de schriftelijke vaardigheden dan voor de mondelinge vaardigheden. De evaluatie vertoont ook leerkrachtgebonden verschillen die wijzen op een verschillende interpretatie van de vaardigheden.
- Schrijfvaardigheid wordt te vaak verward met het maken van woordenschat- of grammaticaoefeningen. Vertaalopdrachten en vragen om mondeling taalgebruik neer te schrijven zijn geen voorbeelden van functionele schrijfopdrachten met een schrijfdoel en -publiek. Leesvaardigheid wordt soms kwaliteitsvol geëvalueerd aan de hand van gevarieerde opdrachten en functioneel internetmateriaal. In andere modules is er weinig variatie in opdrachten en tekstsoorten waardoor de leerplandoelstellingen onvoldoende breed worden geëvalueerd. Luistervaardigheidsopdrachten peilen doorgaans naar inhoudelijke elementen, maar er wordt meestal enkel gebruikgemaakt van audiomateriaal. De informatie in de evaluatiedocumenten voor spreekvaardigheid is soms erg summier en bevat weinig informatie over het taakopzet. Ten slotte is het onduidelijk hoe het centrum de leerplandoelstellingen met betrekking tot attitudes en strategieën evalueert.
- Het centrum maakt in sommige modules gebruik van een beoordelingsfiche om spreekvaardigheid te evalueren. Dat is waardevol. Er zijn nog geen afspraken gemaakt over de verwachte progressie van cursisten in de opeenvolgende modules. Voor de beoordeling van schrijfvaardigheid heeft het centrum nog geen beoordelingsrubrieken bepaald. De inspectie stelt ook vast dat cursisten soms onterecht punten verliezen in opdrachten bedoeld om leesvaardigheid of luistervaardigheid te evalueren.
- Tijdens de formele vakgroepvergaderingen Talen/NT2, voorgezeten door de directie, worden de leerkrachten voornamelijk geïnformeerd over beleidsmatige initiatieven. Er is ook informeel vakoverleg, maar dat focust evenmin op de kwaliteitsbewaking van het materiaal en de evaluaties. Nochtans staan de leerkrachten Frans, net zoals de andere collega's vreemde talen, open voor gerichte expertise-uitwisseling. Ze zijn vragende partij om inhoudelijk begeleid te worden in dit proces. De rol van de coördinator NT2/Talen beperkte zich tot nu toe tot administratieve en logistieke taken, conform de opgestelde functiebeschrijving.
- Voor de taalopleidingen is de deelname aan vakinhoudelijke nascholingen eerder beperkt en leerkrachtgebonden. Het centrum initieert geen initiatieven die expertise-uitwisseling met andere centra bevorderen.

- Voor zijn oriënteringspraktijk Frans maakt het centrum gebruik van de PLaToV²-toetsen. Dit schooljaar organiseert het centrum geen modules Breakthrough A/B voor Frans. Het centrum laat occasioneel cursisten toe om in te stappen in de modules Waystage A/B vooraleer ze een oriënteringsproef hebben afgelegd. Het risico is immers groot dat cursisten niet meer geneigd zijn om te wijzingen van niveau als ze al vertrouwd zijn met een specifieke lesgroep. Uit gesprekken met cursisten tijdens de doorlichting blijkt dat het ontbreken van een groep Breakthrough A/B cursisten met een beperkte voorkennis aanzet om te starten in het niveau Waystage A/B. Dat is niet bevorderlijk voor een evenwichtige samenstelling van de klasgroepen en stelt extra eisen aan de leerbegeleiding, net zoals de aanwezigheid van late instromers in sommige lesgroepen.
- Promotie-initiatieven zoals de taalavond illustreren dat de taalleerkrachten op een dynamische manier willen en kunnen meewerken aan de toekomst van het centrum. Dergelijke initiatieven zijn waardevol omdat zij een positief beeld geven van de taalafdeling en verdienen ondersteuning en waardering van de centrumleiding.

3.6 SVWO - Talen richtgraad 1 en 2 - Russisch richtgraad 1 (Modulair)

Voldoet niet

Motivering

- Het centrum realiseert de leerplandoelstellingen in onvoldoende mate.
- Het centrum beschikt niet over instrumenten die de afstemming tussen de leerplandoelstellingen en het materiaal in kaart brengen en bewaken.
- Uit de leerstofplanning kan niet worden afgeleid of alle leerplandoelstellingen aan bod komen. De leerstofplanningen vermelden zeer summier de leerinhouden en missen transparantie. Dat heeft onder meer te maken met de uiteenlopende niveaus waarop de leerinhouden geformuleerd worden en het gebruikte terminologie. De leerplanningen verwijzen naar de contexten, maar niet naar specifieke leerplandoelstellingen.
- Uit documenten blijkt ook enige verwarring te bestaan over de juiste benaming van de modules Waystage 2 A/B, die occasioneel de vermelding Russisch 2.2. of Threshold 2 krijgen.
- Voor de opleidingen Russisch wordt geput uit diverse handboeken. Het centrum is zich bewust van een aantal zwakke punten in het handboek en probeert deze te compenseren door materiaal aan te passen en te voorzien in extra materiaal. Uit de aanpassingen en aanvullingen blijkt de bekommernis om cursisten zo veel mogelijk te laten kennismaken met realistische en relevante taalgebruikssituaties. Er is ook aandacht voor functionele leesopdrachten. Dit alles getuigt van inspanningen om vaardigheidgericht te werken, wat zeer positief is. Het ontbreken van een internetaansluiting en projectiemogelijkheden in het klaslokaal zet echter een rem op het gebruik van audiovisueel internetmateriaal. Dit is een gemiste kans. Het gebruik van het openleercentrum is geen valabele optie wegens de grootte van de lesgroepen Russisch.
- De keuzes die het centrum maakt uit het beschikbare materiaal gebeuren dus vanuit inzicht in communicatief werken. Anderzijds hanteert het centrum geen instrument om na te gaan of de gemaakte keuzes effectief corresponderen met de leerplandoelstellingen en de vooropgestelde moeilijkheidsgraad van de modules. Door deze lacune heeft het centrum weinig houvast om doelgericht keuzes te maken in functie van de noden en behoeften van zijn cursistenpubliek. Binnen de opleiding Russisch vormen bepaalde lesgroepen nochtans een grote uitdaging op dat vlak.

² De **PlaatsingsToetsen** van de **Vlor**. Deze toetsen werden ontwikkeld voor Engels en Frans.

- Het onderwijsleerproces is communicatief en functioneel van aard. De doeltaal wordt zo veel gehanteerd, wat overeenstemt met het leerplan dat voorschrijft om alle communicatie met en tussen de cursisten zoveel mogelijk in de doeltaal te laten gebeuren.
- Dit schooljaar worden de modules Waystage 1 A/B en 2 A/B samengezet. In de feiten gaat het om drie verschillende doelgroepen: naast cursisten die doorgestroomd zijn in het centrum naar beide modules, bedient deze module ook een instroom van allochtone cursisten met goede mondelinge vaardigheden die nood hebben aan extra schriftelijke vaardigheden. Deze complexe samenstelling stelt zeer hoge eisen aan het didactische comfort van het personeel. Ondanks de inzet en geleverde inspanningen om deze drie groepen gedifferentieerd te benaderen tijdens het onderwijsleerproces, is deze situatie niet houdbaar. Deze organisatie is niet bevorderlijk voor het welbevinden van de cursisten en de leerkracht en hypothekeert de leerplanrealisatie.
- Voor de opleidingen Russisch worden occasioneel extra-murosactiviteiten georganiseerd. De organisatie ervan wordt goed voorbereid in de lessen.
- De evaluatie is niet valide en onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Binnen de opleidingen Russisch is er een tweesporen-evaluatiepraktijk ontstaan. Enerzijds beschikt het centrum over een aantal evaluaties die op een onduidelijke manier verrekend worden tot de officiële deelscores voor de diverse vaardigheden. Anderzijds zijn er opdrachten voor permanente evaluatie die weinig gedocumenteerd zijn en blijkbaar niet terechtgekomen zijn in het secretariaat van het centrum. Ook deze opdrachten worden op een of andere manier verrekend in de evaluatie van de cursisten. Deze manier van werken is uiteraard weinig transparant.
- De evaluatie wordt ook gekenmerkt door een sterk wisselende kwaliteit. Uit het evaluatiemateriaal dat ter beschikking werd gesteld, blijkt dat de evaluaties te kennisgericht zijn en onvoldoende evalueren of cursisten over de vooropgestelde vaardigheden beschikken. Het beperkte aantal luister-, spreek- en schrijfopdrachten is meestal niet relevant of functioneel. Er wordt vaak gebruikgemaakt van vertaalopdrachten. Opvallend is het gebrek aan transparantie van de evaluatiedocumenten: ze vermelden niet op welke module of periode de opdrachten betrekking hebben, noch welke vaardigheden er precies geëvalueerd worden. Het is dan ook onduidelijk hoe de hoofdzakelijk kennisgerichte opdrachten zich verhouden tot de ingevulde fiche met scores voor de vier vaardigheden. In de evaluatiedossiers ontbreekt vaak informatie die belangrijk is als verantwoordingsdocument zoals de gebruikte lees- en luisterteksten met bronvermelding, de gebruikte spreekopdrachten en de setting.
- De opdrachten die gehanteerd worden in het kader van permanente evaluatie zijn weinig gedocumenteerd. Uit een gesprek met het personeel blijkt dat ze geconcipeerd zijn vanuit een inzicht in vaardigheidsgericht evalueren. Er werd ook een evaluatiedocument ontwikkeld met informatie ontleend aan Europese Taalportfolio's. Hoewel de gemaakte keuzes in het instrument niet allemaal even transparant of doelgericht gebeurd zijn, vormt dit initiatief een waardevolle aanzet die best wordt meegenomen bij de expertise-uitwisseling in de vakwerkgroep over doelgericht evalueren.
- Het centrum heeft geen zicht op de oriënteringsproef, die helemaal in handen ligt van de afdeling Russisch. De oriënteringsproef is niet afgestemd op de leerplandoelstellingen. Het centrum gaat flexibel om met zijn oriëntering. Cursisten worden occasioneel toegelaten tot een lesgroep zonder een oriënteringsproef af te leggen. Dat is niet bevorderlijk voor de evenwichtige samenstelling van een lesgroep en het stelt extra eisen aan de leerbegeleiding. Het feit dat dergelijke cursisten instromen in een lesgroep die al een samenstelling vormt, vergroot uiteraard het probleem.
- De formele vakgroepvergaderingen Talen/NT2, voorgezeten door de directie, fungeren voornamelijk als forum om leerkrachten te informeren over beleidsmatige initiatieven, zoals kwaliteitszorg en de organisatie van het onderwijsaanbod.

- Er is ook informeel overleg, maar is nog geen sprake van gestructureerd vakoverleg waarbij gericht expertise wordt uitgewisseld om de doelgerichtheid van het onderwijsleerproces te onderzoeken en te verhogen. Nochtans staat men in de opleidingen Russisch open voor gerichte expertise-uitwisseling onder externe begeleiding. Er is vraag naar meer visieontwikkeling en een meer inhoudelijke aanpak. Voor Russisch hoort daar ook deskundigheidsbevordering over permanente vormen van evaluatie bij.
- De rol van de coördinator NT2/Talen beperkte zich tot nu toe tot administratieve en logistieke taken, conform de opgestelde functiebeschrijving.
- Het centrum initieert nog geen initiatieven om vakinhoudelijke expertise-uitwisseling met andere centra over de opleidingen Russisch te bevorderen. Dat gebeurt nu voor Russisch occasioneel op externe opleidingsdagen.
- Promotie-initiatieven zoals de taalavond illustreren dat de taalleerkrachten op een dynamische manier willen en kunnen meewerken aan de toekomst van het centrum. Dergelijke initiatieven zijn waardevol omdat zij een positief beeld geven van de taalafdeling en verdienen ondersteuning en waardering van de centrumleiding.

4. BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Curriculum

4.1.1 Onderwijsaanbod

Het centrum staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

- Het centrum richt momenteel 33 opleidingen in die behoren tot tien verschillende studiegebieden. De voornaamste pijlers van het aanbod zijn NT2/Talen (49 %), de nijverheidstechnische opleidingen (25 %) en ICT (16,5 %). Het centrum biedt zijn aanbod aan vanuit twee vestigingsplaatsen, namelijk in Geraardsbergen en Aalst. Het maakt hiervoor hoofdzakelijk gebruik van de infrastructuur van het leerplichtonderwijs.
- De samenwerking binnen het consortium loopt vrij vlot. Het consortium wil inzetten op de uitbouw van het tweedekansonderwijs. Het centrum wil loyaal aan deze ontwikkeling meewerken met zijn technische diploma-opleidingen. Deze ontwikkeling staat evenwel nog in de kinderschoenen en krijgt best een gerichte opvolging.
- Het centrum neemt initiatieven om het personeel en de cursisten te bereiken uit de secundaire scholen die behoren tot de scholengemeenschap. Dat lukt het best met het aanbod ICT. Om de instroom van leerlingen uit het dagonderwijs naar de opleiding Bedrijfsbeheer te verhogen, heeft het centrum vanaf dit schooljaar aanpassingen doorgevoerd, zowel wat betreft het gebruikte cursusmateriaal als de organisatievorm. Occasioneel bedient het centrum personeelsleden van het OCMW met zijn ICT-aanbod.
- Er is een zekere gerichtheid op vernieuwing. Zo heeft het centrum ingezet op gecombineerd onderwijs, maar er is nog geen sprake van een opleidingsbrede ondersteuning van deze projecten. Het aanbod gecombineerd onderwijs heeft betrekking op vijf opleidingen die behoren tot de studiegebieden Auto, Talen, Handel en ICT. De meerwaarde van de werkgroep gecombineerd onderwijs op het vlak van vakinhoudelijke expertise-uitbouw is niet even duidelijk voor alle betrokken actoren. Voor sommige opleidingen moet het centrum nog een paar bijstellingen doorvoeren om te spreken van kwaliteitsvol gecombineerd onderwijs.

- Het centrum stelt zelf vast dat het gecombineerd onderwijs niet altijd extra cursisten oplevert of nieuwe doelgroepen aantrekt, uitgezonderd voor de opleiding Bedrijfsbeheer. Voor de taalopleidingen daarentegen leeft de indruk dat deze organisatievorm een mogelijke reden is tot uitval. In de opleiding Technicus personen- en lichte bedrijfswagens maakt men in de eindmodules op een kwaliteitsvolle manier gebruik van gecombineerd onderwijs. De verhouding contactonderwijs en gecombineerd onderwijs beantwoordt aan de wensen van het cursistenpubliek. Er is op dit moment geen vraag naar uitbreiding van het afstandsgedeelte.
- Het centrum richtte vorig schooljaar een opleiding Bedrijfsbeheer in voor Russische cursisten met een basiskennis van het Nederlands. Er werd niet voorzien in structurele taalondersteuning. Wel was er sprake van een informele samenwerking met de taalleerkrachten. De beperkte schaalgrootte van het centrum zet een rem op de ontwikkeling van effectieve geïntegreerde trajecten.
- Voor de beroepsopleidingen is het aanbod sterk afhankelijk van de beschikbare infrastructuur van het voltijds onderwijs. Voor de opleiding Installateur centrale verwarming is het CVO de enige gebruiker van de beschikbare infrastructuur. De oorzaken van het beperkte succes van deze kwaliteitsvolle opleiding liggen wellicht bij de slechte huisvesting.
- In het recruiteringsgebied van het centrum bevindt zich een ander CVO met een concurrerend aanbod voor ICT en Talen. Bepaalde programmaties van het centrum worden vanuit deze positie gevoed.
- Er zijn geen richtlijnen over de manier waarop de leerkrachten de afstemming tussen hun aanbod en de leerplandoelstellingen in kaart moeten brengen en bewaken. Het centrum stelt enkel dat de basiscompetenties en sleutelvaardigheden bereikt worden, maar werkt dit aandachtspunt niet nader uit op centrumniveau.
- Door het dalende aantal lesurencursist staan de opleidingen Talen onder druk. Het centrum richt dit schooljaar geen beginmodules in voor de talen Engels en Frans, wat de toekomst van deze opleidingen in gevaar kan brengen en extra druk zet op de oriënterings- en deliberatiepraktijk. De experimenten om lesgroepen samen te zetten kunnen niet rekenen op bijval van de leerkrachten en werden dit schooljaar teruggedroefd, behalve voor de opleidingen Russisch en Spaans. Uit het erkenningsonderzoek Russisch blijkt dat de te heterogene groepsamenstelling een probleem vormt voor de leerplanrealisatie.
- Dezelfde vaststellingen gelden voor het aanbod NT2. De organisatie van het aanbod belemmert de realisatie van de leerplandoelstellingen en is niet afgestemd op de opleidingsnoden en -behoeften van het cursistenpubliek NT2.
- Er moeten ook vragen gesteld worden bij de optimale aanwending van de onderwijstijd. Het centrum wijkt voor de planning van de onderwijstijd in alle modules quasi in de regel 8 % af van het aantal lestijden in de goedgekeurde opleidingsprofielen. Bovendien correspondeert de duur van de pauzes in de lessenroosters niet met de effectieve duur ervan.
- Het centrum staat voor grote uitdagingen wat betreft de uitbouw van het aanbod. Het centrum heeft nog geen onderbouwde visie over de uitbouw en oriëntering van het onderwijsaanbod. Uit het beleidsplan spreekt vooral een bezorgdheid over het behoud van het cursistenaantal en het streven naar kwantitatieve groei. Toch zullen de numerieke delers het centrum voor maatregelen van rationalisatie en heroriëntering plaatsen. Het centrum kan zich hierop best grondig voorbereiden.

Inbreuken tegen de regelgeving

- Het centrum respecteert de onderwijstijd niet.
- Het centrum stemt zijn NT2-programmatie onvoldoende af op het Vlaamse afsprakenkader.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

Het centrum staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

- Het centrum beschikt over een examenreglement dat voldoet aan de vigerende regelgeving. Het reglement kan wel aan transparantie en cursistvriendelijkheid winnen. Sommige essentiële informatie ontbreekt of blijft vaag, andere informatie is overbodig of gedateerd of onlogisch gecommuniceerd.
- De beslissingen van de examencommissie bij de deliberatie van een onvoldoende worden niet schriftelijk gemotiveerd.
- Hoewel het centrum de voorbije drie schooljaren gewerkt heeft aan evalueren, is de evaluatiepraktijk nog onvoldoende doelgericht en doeltreffend. Er is nood aan meer beleidsmatige sturing, opvolging en ondersteuning.
- Het centrum heeft geen eenduidige visie geëxpliciteerd op het functioneel en oordeelkundig meten van de leerprestaties. Het centrum stelt enkel dat alle basiscompetenties en sleutelvaardigheden minstens een keer geëvalueerd moeten worden, maar werkt dit aandachtspunt niet nader uit op centrumniveau. Er werden nog geen initiatieven genomen om de inhoudelijke afstemming van de evaluaties te onderzoeken en te verhogen. De centrumleiding is zich niet bewust van de inhoudelijke knelpunten in de evaluaties NT2 en Talen.
- Het centrum heeft enkel een aantal formele richtlijnen bepaald voor zijn evaluatiepraktijk zoals het gebruik van uniforme inventarisdocumenten, afspraken over de puntenverdeling en de evaluatievorm. De recente beslissing voor de afdeling NT2/Talen om ondersteunende kennis geïntegreerd te evalueren in de vaardigheden is positief. De toepassing van deze richtlijnen is nog niet zichtbaar in de evaluaties die ter beschikking werden gesteld.
- De kwaliteit van de evaluatiepraktijk is zeer wisselend. Ze wordt gekenmerkt door sterk leerkrachtgebonden verschillen, zowel wat betreft vormelijke als inhoudelijke aspecten. Elke leerkracht hanteert een eigen systeem. De vormende en remediërende functie wordt ad hoc ingevuld.
- Leerkrachtafhankelijk zijn er wel verscheidene verdienstelijke en kwaliteitsvolle initiatieven. Innovatieve elementen komen sporadisch voor. Toch wordt de aanwezige expertise binnen het eigen centrum nog niet benut of overgedragen.
- Om zijn evaluatiepraktijk Talen/NT2 te stroomlijnen heeft de centrumleiding de voorbije jaren al een beroep gedaan op ondersteuning door de pedagogische begeleidingsdiensten. De focus lag daarbij echter op aspecten van formele of organisatorische aard. Positief is dat eind vorig schooljaar onder begeleiding van de pedagogische begeleidingsdienst voor het eerst een aanzet werd gegeven die op termijn kan leiden tot inhoudelijke reflectie en afstemming. Het centrum staat op dat vlak aan het begin van een ontwikkelingstraject.
- In de beroepsopleidingen heeft men een systeem om de competenties en sleutelvaardigheden te beoordelen, maar in de praktijk is het gebruik ervan sterk verschillend. Een kwaliteitsbewaking van de evaluatiepraktijk ontbreekt nog.

Inbreuken tegen de regelgeving

- Het centrum organiseert geen valide evaluatiepraktijk voor al zijn opleidingen in navolging van artikel 38 van het decreet op het volwassenenonderwijs.

5. ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM

Het onderzoek naar het algemeen beleid van het centrum levert volgende vaststellingen op:

- Het directieteam bestaat uit een directeur, die in dienst is sinds oktober 1996 en een voltijdse adjunct-directeur.
- Het centrum wordt samen met de dagschool bestuurd en heeft het moeilijk om een eigen koers te varen. Het is onduidelijk hoe sterk het bestuur de centrumwerking opvolgt en het inhoudelijke en organisatorische ondersteuning biedt.
- De samenwerking tussen beide onderwijsinstellingen verloopt niet vlot. Dit probleem dateert al van de vorige doorlichting en belemmert een efficiënt gebruik van de gedeelde infrastructuur. De campus geeft een desolate indruk, verscheidene vaklokalen en werkplaatsen zijn slecht onderhouden en onvoldoende aangepast aan de eisen van hedendaags onderwijs en comfort.
- Het **leiderschap** is behoudsgezind en eerder berustend. De centrumleiding benut onvoldoende de eigen beleidsruimte om strategische beleidslijnen uit te zetten voor het centrum en om de kwaliteit van het onderwijs te sturen. De beleidsvoering concentreert zich op kwantitatieve aspecten. Veel aandacht gaat naar het behoud van de cursistenaantallen en het behalen van de rationalisatienorm, een probleem waarmee het centrum al jaren kampt.
- Binnen het Consortium X zijn de vier katholieke CVO's gestart met de voorbereiding van een mogelijke fusie op het niveau van de Inrichtende Macht. Het centrum neemt een afwachterende houding aan ten opzichte van dit scenario. Het personeel is bezorgd om de toekomst van het centrum en is vragende partij om meer duidelijkheid te krijgen over de mogelijke opties.
- De leerkrachten ervaren de centrumleiding als beschikbaar, maar ze missen daadkracht en dynamiek. Dat geldt sterker voor de opleidingen NT2 en Talen dan voor de beroepsopleidingen. De leerkrachten beroepsgerichte vorming voelen zich voldoende ondersteund op het gebied van leermiddelen en materiaal.
- Het centrum beschikt over een centrum**visie** die echter weinig centrumspecifiek is ingekleurd. Er zijn geen andere visieteksten beschikbaar die richting geven aan specifieke aspecten van de centrumwerking.
- Er is een beleidsplan opgesteld met een beschrijving van de huidige centrumwerking en een actieplan 2011-2015. Hoewel het beleidsplan de ambitie heeft om te beschrijven hoe het centrum kwalitatief hoogstaand onderwijs aanbiedt, is er een leemte op het vlak van onderbouw en visie. Het is onduidelijk welke strategische doelstellingen het centrum vooropstelt en hoe het centrum de kwaliteit van zijn centrumwerking onderzoekt of verbetert. De kwaliteit van het kernproces krijgt weinig tot geen aandacht.
- Het actieplan vermeldt opties voor de toekomst die weinig specifiek en meetbaar geformuleerd zijn. Ze zetten niet aan tot verbeteracties en resultaatgericht denken en handelen.
- Het personeel werd geïnformeerd over specifieke delen van het beleidsplan tijdens vakvergaderingen en pedagogische studiedagen.
- Het centrum beschikt intern over een aantal overlegstructuren en communicatiekanalen om het personeel te betrekken bij zijn **besluitvorming**. Maar deze structuren worden onvoldoende benut om een krachtadig centrumbeleid te voeren op basis van een participatieve besluitvorming. De besluitvorming wordt als top-down ervaren.
- Het centrum beschikt over een organogram dat echter weinig informatie bevat over de onderlinge verhoudingen, de taakverdeling en de communicatielijnen.
- Het informele overleg in het directieteam en middenkader focust sterk op administratieve taken en op de dagdagelijkse centrumorganisatie. Dit overleg wordt

weinig benut om beleidsmatig lijnen uit te zetten voor de belangrijkste aspecten van de centrumwerking.

- Er is nauwelijks onderwijskundige coördinatie. De centrumleiding geeft weliswaar algemene instructies met betrekking tot leerplanrealisatie, maar er is te weinig ondersteuning, controle en bijsturing. De coördinatoren worden niet ingezet voor de coördinatie en sturing van onderwijskundige aspecten.
- De vakgroepwerking is onvoldoende uitgebouwd en varieert per afdeling. De formele vakgroepvergaderingen binnen de afdeling NT2 en Talen hebben doorgaans een informatief karakter. Algemeen kan worden gesteld dat het centrum momenteel de hefboomfunctie van gestructureerd vakoverleg voor deskundigheidsbevordering en kwaliteitsbevordering van het kernproces te weinig benut.
- Het centrum beschikt over een formeel participatieorgaan dat voldoet aan de decretale vereisten. In de feiten is het LOC echter weinig gekend.
- In de werkgroep IKZ, die samengesteld is uit de centrumleiding, het middenkader en vertegenwoordigers van het onderwijzend personeel, worden geen beleidsmatige aspecten voorbereid.
- De voorbije jaren heeft het centrum een aantal initiatieven genomen om de interne communicatie en de communicatie naar cursisten te optimaliseren. Dit leidde tot een aantal bijsturingen in het administratieve informatiebeheer en de website. Het actieplan IKZ voor dit schooljaar vermeldt de optimalisering van de interne en externe communicatie als prioriteit, maar verschaft nog geen nadere uitleg over de verdere aanpak en het beoogde resultaat. De leerkrachten erkennen de toegevoegde waarde van het elektronische communicatieplatform, maar zien nog terecht een aantal verbeterpunten.
- De communicatie tussen de centrumleiding en het personeel gebeurt via de jaarlijkse personeelsvergaderingen, de pedagogische studiedagen of informeel. Het elektronische communicatieplatform kan sterker worden ingezet om de leerkrachten te informeren: relevante beleidsmatige en onderwijskundige informatie is niet altijd vlot beschikbaar. De mogelijkheden die het elektronische communicatieplatform biedt als forum om intercollegiaal materiaal en evaluaties uit te wisselen, worden nog niet benut.
- Het centrum maakt enkel in de modules gecombineerd onderwijs gebruik van het elektronische platform om zijn cursisten te ondersteunen en te begeleiden.
- De leerkrachten ervaren een gebrek aan waardering door de centrumleiding en missen een centrumgevoel alhoewel de contacten tussen de leerkrachten goed zijn. Ze zijn van mening dat een leraarskamer faciliterend kan werken op dat vlak.
- Het centrum heeft de eerste stappen gezet in de uitbouw van een systematische kwaliteitswerking. Er moet echter nog een hele weg worden afgelegd vooraleer er sprake is van een doelgericht en doeltreffend **kwaliteitszorgsysteem**.
- Voor de organisatie van zijn kwaliteitszorg heeft het centrum in september 2009 een werkgroep IKZ opgericht, die is samengesteld uit de directie, vertegenwoordigers van de leerkrachten en de administratie en de pedagogische begeleidingsdienst. De werkgroep IKZ vergadert enkele keren per schooljaar en focust vooral op de organisatie van cursistbevestigingen in functie van de doorstroom van cursisten en kwaliteitsverbetering.
- Vorig schooljaar werd een coördinator IKZ aangesteld, die zich buigt over een aantal administratieve en logistieke taken gerelateerd aan gegevensverwerking en verslaggeving. Naast de ondersteuning door de pedagogische begeleidingsdienst, werd niet voorzien in specifieke deskundigheidsbevordering voor de coördinator.
- Het IKZ-beleid is niet onderbouwd met een visie en er wordt nog te sterk ad hoc gewerkt. Hoewel het centrum gebruikmaakte van een jaaractieplan IKZ in het schooljaar 2009-2010 werd deze manier van werken niet voortgezet. Het is dan ook onduidelijk welke methodiek het centrum hanteert om actiepunten te bepalen, te prioriteren en op te volgen.

- Het centrum verzamelt gegevens bij zijn personeel en cursisten en beperkt bij externe actoren. Het is echter onduidelijk wanneer en hoe het centrum deze verzamelde gegevens zal aanwenden om de centrumwerking in het algemeen en de kwaliteit van zijn kernproces in het bijzonder te verbeteren.
- Tijdens de twee laatste pedagogische studiedagen heeft het centrum een SWOT-analyse uitgevoerd onder begeleiding van de pedagogische begeleidingsdiensten, zowel op afdelingsniveau als op centrumniveau. Dit initiatief is waardevol, maar de resultaten hebben nog niet geleid tot een merkbare bijsturing.
- Het centrum heeft geïnvesteerd in de ontwikkeling van systematische tevredenheidsmetingen voor cursisten op het einde van de module. De bijsturingen met betrekking tot de inhoud van de vragenlijsten en de praktische organisatie geven blijk van zorg voor kwaliteit. Het centrum heeft richtlijnen bepaald voor de inhoud en de frequentie van de cursistbevestigingen voor de volgende schooljaren. Het afgelopen schooljaar kwamen de opleidingen ICT, Talen en NT2 aan bod. De resultaten van de ICT-enquête werden verwerkt en besproken en praktische problemen werden opgelost. Voor de andere opleidingen werden de verzamelde gegevens nog niet gebruikt om werkpunten weg te werken.
- Het centrum organiseerde in het schooljaar 2010-2011 voor het eerst een bevestiging van externe partners met wie het centrum samenwerkt op het vlak van uitrusting en informatieuitwisseling. Deze gegevens werden nog niet verwerkt.
- Het centrum maakt slechts gedeeltelijk gebruik van de beschikbare bronnen die kunnen dienen voor zijn interne kwaliteitszorg. Het centrum verzamelt en analyseert enkel systematisch gegevens over de instroom met het oog op de toekomstige programmatie. Het maakt echter nog geen gebruik van relevante cijfergegevens die als kwaliteitsindicator kunnen dienen voor een optimalisatie van het kernproces of die op het geheel van de maatschappelijke opdracht slaan.
- De directie staat positief ten opzichte van initiatieven die erop gericht zijn om de leerkrachten te professionaliseren. Maar er is geen sprake van een systematisch en planmatig nascholingsbeleid. Voor de afdeling NT2/Talen deed de centrumleiding de voorbije jaren al enkele keren een beroep op de pedagogische begeleidingsdiensten. Door onder meer een gebrek aan onderwijskundige sturing en coördinatie in het centrum waren deze nascholingsinitiatieven te weinig doelgericht en wierpen ze onvoldoende vruchten af.
- Binnen de beroepsopleidingen is er zorg voor kwaliteit. Zo bewaakt de directie het evenwicht tussen vakkennis en pedagogisch didactische kennis bij de selectie van nieuwe leerkrachten voor de beroepsopleidingen. Het centrum levert ook inspanningen om de opleidingen te laten aansluiten op de arbeidsmarkt. Ondanks de infrastructurele afhankelijkheid van de voltijdse school, worden de mogelijkheden van de aangeboden beroepsopleidingen benut om een aantal kwaliteitsvolle opfris- en verfraaiingswerken te verrichten binnen het centrum.
- Het centrum staat voor de uitdaging om de vastgestelde tekorten in de opleidingen NT2 en Talen weg te werken. Uit de vaststellingen over het algemene beleid en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren blijkt dat het centrum deze opdracht niet alleen kan uitvoeren. Externe ondersteuning is noodzakelijk.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM

6.1 Wat doet het centrum goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Verscheidene beroepsgerichte opleidingen worden kwaliteitsvol ingevuld. De leerkrachten zijn vakbekwaam en zorgen voor een goede aansluiting op de arbeidsmarkt en de tevredenheid van de cursisten is groot.
- De omgang van en tussen de leerkrachten en de cursisten in de beroepsopleidingen verloopt gemoedelijk en respectvol.
- De leerkrachten Talen en NT2 zijn betrokken en innovatiebereid. Ze staan open voor expertise-ontwikkeling om de doelgerichtheid van hun onderwijsleerproces te verhogen. Ze zetten zich op een creatieve manier in voor de promotie van hun opleidingen.
- De afdeling NT2 beschikt op leerkrachterniveau over voorbeeldig uitgewerkte voorbeelden van lesmateriaal en evaluaties.
- In de opleidingen Frans zijn er voorbeelden van functionele evaluatieopdrachten voor leesvaardigheid die inspirerend kunnen werken.
- De selectie van cursusmateriaal binnen de opleidingen Russisch gebeurt vanuit een bekommernis om communicatief taalonderwijs aan te bieden en met oog voor realistisch taalgebruik.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het centrum staat open voor vernieuwingen in het opleidingsaanbod.
- Het centrum heeft de eerste stappen gezet om zijn evaluatiepraktijk sterker te uniformiseren.
- Wat betreft het algemeen beleid:
- De centrumleiding is betrokken bij de beroepsopleidingen.
- Het centrum heeft onder externe begeleiding de eerste stappen gezet in het opzetten van een intern kwaliteitszorgsysteem.

6.2 Wat kan het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Fris de leer- en werkomgeving voor de opleidingen Installateur centrale verwarming en Technicus personen en lichte bedrijfswagens grondig op.
- Investeer in de aankoop en het onderhoud van de nodige materiële en infrastructurele voorzieningen voor de opleidingen Talen/NT2 zodat er geen drempels meer zijn voor het gebruik van internetmateriaal en audiovisueel materiaal.
- Ondersteun de leerkrachten Talen/NT2 bij de interpretatie en concretisering van de leerplandoelstellingen en het expliciteren van de opbouw in moeilijkheidsgraad in de verschillende modules Talen/NT2. Zorg voor gerichte professionalisering.
- Stem in alle opleidingen het aanbod en de evaluatie af op de leerplandoelstellingen. Onderzoek dit in de beroepsgerichte opleidingen sterker tot op het niveau van de individuele cursist. Verhoog de validiteit van de evaluatiepraktijk in alle opleidingen.
- Evalueer de oriënterings- en deliberatiepraktijk in functie van een kwaliteitvolle instroom en uitstroom. Scherp de deliberatiecriteria aan.
- Stem de organisatie van het aanbod NT2/Talen af op de realisatie van de leerplandoelen.
- Bouw een leerbegeleiding uit die cursisten maximale kansen geeft op het realiseren van de leerplandoelen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Bouw een coherent opleidingsaanbod uit vanuit een onderbouwde visie.
- Neem voor NT2 de maatschappelijke opdracht ten volle op.
- Bouw een evaluatiebeleid uit dat gestoeld is op een visie en opleidingsspecifieke afspraken en procedures die de relevantie en validiteit van de evaluatie bewaken. Zorg voor de nodige expertiseopbouw van -uitwisseling.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Expliciteer welke beleidsdoelstellingen het centrum wil realiseren op korte en lange termijn en volg ze gericht op. Specificeer daarvoor het eigen agogisch-didactisch project en werk met SMART-geformuleerde actieplannen.
- Onderbouw het beleid in de diverse afdelingen met visie-elementen. Bepaal met andere woorden wat voor de betreffende opleidingen onder onderwijskwaliteit wordt verstaan.
- Herbekijk en optimaliseer het organisatiemodel. Zorg voor de nodige onderwijskundige coördinatie en sturing en opvolging. Gebruik de vakgroepwerking als hefboom voor deskundigheidsbevordering en kwaliteitsbevordering van het kernproces.
- Bouw een doelgericht en doeltreffend kwaliteitszorgsysteem uit dat sterker focust op de kwaliteit van het onderwijs en de infrastructuur. Werk planmatiger bij de keuze, prioritering en opvolging van kwaliteitsacties.
- Hanteer relevante data om de kwaliteit te onderzoeken.
- Verhoog de informatiewaarde van het elektronisch leerplatform. Bouw het elektronisch leerplatform uit tot een organisatorische en didactische hulpmiddel dat centrumbreed wordt gebruikt.
- Zorg voor een leraarskamer zodat de leerkrachten informeel overleg kunnen hebben en materiaal kunnen achterlaten.

6.3 Wat moet het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Realiseer alle leerplandoelstellingen in de opleiding Fietsenmaker.
- Realiseer alle leerplandoelstellingen in de opleidingen Nederlands tweede taal, richtgraad 1, 2, 3 en 4.
- Realiseer alle leerplandoelstellingen in de opleidingen Frans, richtgraad 1 en 2.
- Realiseer alle leerplandoelstellingen in de opleidingen Russisch, richtgraad 1.

Wat betreft de regelgeving:

- Hanteer een valide evaluatiepraktijk in navolging van artikel 38 van het decreet op het volwassenenonderwijs.
- Stem de programmatie van het aanbod NT2 af op het Vlaams afsprakenkader en realiseer de maatschappelijke opdracht van het centrum.
- Respecteer de onderwijstijd.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

		omwille van
Opleiding per niveau		
SVWO Auto		
Fietsenmaker	de leerplanrealisatie	

ONGUNSTIG

		omwille van
Opleiding per niveau		
SVWO Nederlands tweede taal		
Nederlands tweede taal richtgraad 1	de leerplanrealisatie	
Nederlands tweede taal richtgraad 2	de leerplanrealisatie	
Nederlands tweede taal richtgraad 3	de leerplanrealisatie	
Nederlands tweede taal richtgraad 4	de leerplanrealisatie	
SVWO Talen richtgraad 1 en 2		
Frans richtgraad 1	de leerplanrealisatie	
Frans richtgraad 2	de leerplanrealisatie	
Russisch richtgraad 1	de leerplanrealisatie	

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies met betrekking tot het zelfstandig remediëren van tekorten:

DE INSPECTIE OORDEELT DAT DE INSTELLING EEN BEROEP MOET DOEN OP EXTERNE ONDERSTEUNING OM DE TEKORTEN TE REMEDIEREN.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 oktober 2014** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

In overeenstemming met het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 en meer bepaald het artikel 39 §4 3°, wordt de procedure tot intrekking van de erkenning van de opleidingen Nederlands tweede taal richtgraad 1, 2, 3 en 4, Frans richtgraad 1 en 2 en Russisch richtgraad 1 opgestart.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Hilde Vandeurzen

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam:

9. ADDENDUM

Het bestuur van de instelling heeft een beroep gedaan op art. 41 §2 van het Kwaliteitsdecreet van 8 mei 2009. Het heeft binnen een termijn van twee maanden na het ontvangen van het ongunstig advies voor de structuuronderdelen:

- Nederlands tweede taal richtgraad 1
- Nederlands tweede taal richtgraad 2
- Nederlands tweede taal richtgraad 3
- Nederlands tweede taal richtgraad 4
- Frans richtgraad 1
- Frans richtgraad 2
- Russisch richtgraad 1

de opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning aangevraagd op basis van een door het bestuur van de instelling uitgewerkt verbeteringsplan.

De Vlaamse regering keurde het ingediende verbeteringsplan niet goed. De procedure tot intrekking van de erkenning wordt hierdoor niet opgeschort.